

obžalovaného, hledí tím uplatňovati věcně též zmateční důvod § 344 č. 6 tr. ř., byť i ciferně důvodu toho neuváděla. Než tím, že nebylo se žádné strany výslovně tvrzeno, že by obžalovaný byl jednal nikoliv v úmyslu vražedném, nýbrž jen ve všeobecném úmyslu nepřátelském, nebylo vyloučeno právo soudu, položit porotcům otázku eventuální na zločin zabítí. Toto oprávnění soudu lze tím méně bráti v pochybnost, an s mnoha stran dosvědčený nepřátelský poměr obžalovaného ku K. M. a náhlost, s jakou proveden byl čin, poukazovaly na eventualitu, že úmysl obžalovaného, usmrtiti svého odpůrce, nedospěl mu k jasnému vědomí a že týž jednal spíše jen ve všeobecném nepřátelském úmyslu, jak týž stačí sice k odsouzení pro zločin zabítí, nikoli však pro zločin vraždy. I po stránce této není tudíž zmateční stížnost odůvodněna. Pokud si stěžovatel stěžuje ve zmateční stížnosti i do výroku rozsudku, jímž byly soukromé účastníci přiknuty náklady právního zastoupení, jakkoliv tato byla se svými soukromoprávními nároky odkázána na pořad práva civilního, nepřivádí žádného z ohlášených opravných prostředků k platnosti. Neboť dle prvního odstavce § 392 tr. ř. možno řáduými opravnými prostředky proti rozsudku brojiti proti výroku o nákladech jen potud, pokud změnou rozsudku ve výroku o vině, pokud se týče o soukromoprávních nárocích se stane i výrok o nákladech vratkým. Jinak jest se opíratí proti výroku o nákladech zvláštní stížností na sborový soud druhé stolice. V přítomném případě, kde bylo zmateční stížnost do výroku o vině zamítnouti, proti výroku však, jímž byla soukromá účastnice na pořad práva civilního odkázána, jest odvolání dle § 366 odst. 2 tr. ř. vůbec nepřipustno, náleží o stížnosti do výroku o nákladech rozhodnouti sborovému soudu druhé stolice, na nějž bylo stížnost obžalovaného odkázati.

Čís. 32.

K nepřátelství, které vylučuje svědka z přísahy dle § 170 č. 6 tr. ř., nestačí, že svědek měl k nepřátelství pohnutku; jest třeba důkazu, že pohnutka ta nepřátelství vskutku zrodila a že se toto zahnízdilo v duši svědka trvale a tak mohutně, že jej uzpůsobuje, by záští svému obětoval osud, ba i život svého nepřítele.

§ 170 č. 6 tr. ř. předpokládá také nepřátelství neodvislé od trestního činu, o kterém má svědek býti slyšen.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, Kr I 117/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl dle § 4 č. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877 č. 3 ř. z. z roku 1878 v zasedání neveřejném zmateční stížnost obžalovaného, který byl rozsudkem krajského jako porotního soudu v Písku uznán vinným zločinem úkladné vraždy podle §§ 134, 135 č. 1 tr. zák., pokud se stížnost tato opírala o zmatek dle § 344 č. 4 tr. ř.

Důvody:

Zmatečnost řízení po rozumu § 344 č. 4 tr. ř. shledává obžalovaný v tom, že porotní dvůr soudní, vzav přes obhájcův odpor svědky Marii K. a Josefa B. (otce zavražděné manželky obžalovaného) do přísahy, prohršel se na předpisu § 170 č. 6 (§ 247 odst. 2) tr. ř., jehož zákon pod zma-

tečností dbáti velí. Zmateční stížnost jest po této stránce zřejmě neopodstatněna. Především dlužno vytknouti, že při řešení otázky, zda mezi obžalovaným a řečenými svědky trvá nepřátelství, jaké má na mysli § 170 č. 6 tr. ř., dbáti lze jen těch okolností, jež vyšly na jevo při hlavním líčení a jsou zápisem o tomto líčení osvědčeny, poněvadž zrušovacímu soudu náleží jen prozkoumati, zda, hledíc k těmto okolnostem, jest stanovisko porotního dvoru soudního odůvodněným, nikoli však, zda by i za změněných okolností bylo s to, před zákonem obstáti. Nelze tudíž dbáti toho, uvádí-li obžalovaný teprve ve zmateční stížnosti ohledně svědkyně Marie K., že odmítl prý její návrh, by pojal ji za žeru, a že svědkyně, jak prý se obžalovaný dozvěděl, po svém svědeckém výsledku se vůči svým známým vyslovila, nyní že obžalovanému oplátila to, co on jí dříve učinil, ohledně svědka Josefa B. pak, že prý ho obžalovaný několikrát vykázal z domu pro výtržnosti, které tam tropil, a že svědek manželku obžalovaného proti tomuto popuzoval. Trvá-li se na okolnostech, z nichž obhajce dle zápisu o hlavním líčení dovoditi se snažil, že mezi řečenými svědky a obžalovaným trvá nepřátelství po rozumu § 170 č. 6 tr. ř., dlužno zúplna přisvědčiti k důvodům příslušných mezitímních nálezů porotního dvoru soudního. Stačí proto, na vývody zmateční stížnosti podotknouti toto: Tím, že by snad svědek mohl se danými okolnostmi viděti pohnuta k nepřátelství vůči obžalovanému, o sobě důvod pro vyloučení svědka z přísahy dle § 170 č. 6 tr. ř. není ještě opodstatněn. Záleží na tom, zda pohnutkou k nepřátelství bylo toto v nitru svědka také skutečně zplozeno a zahrnulo se v duši svědka trvale a tak mohutně, že uzpůsobuje svědka, by v daném případě svému záští obětoval osud, ba po případě dokonce i žití svého nepřítele, nezalekl se ve svém záští a na jeho úkoj ani křivého svědectví a obětoval své vášni svědomí, rozvrácené křivou přísahou. Tento duševní stav, zrozený v srdci svědka z pohnutek, nepřátelství plodících, jest ovšem utajen v nitru svědka a zůstává na tak dlouho ukryt postřehu osob jiných, pokud reflexivně nevyzářil na venek zjevy, jež připouštějí úsudek, že pohnutka nepřátelství toto zrodila, že zrodila je k delšímu niternímu životu a dosti silné k počínu. Postřeh pohnutky k nepřátelství sprostředkuje pro třetí osobu pouze poznatek příčiny k účinku, nezjednává však poznatku o tom, zda z příčiny účinek vzešel. To, co uvedeno obžalovaným při hlavním líčení proti svědkyni Marii K., mohlo by ovšem po případě býti pohnutkou nepřátelství. Schází však naprosto veškeren skutkový podklad pro úsudek, že z pohnutky nepřátelství, nanejvýš pak takové, jaké má na mysli § 170 č. 6 tr. ř., skutečně vzešlo. Domnívá-li se toho obžalovaný, pak tato pouhá domněnka soudu ovšem stačiti nemůže. Proto jen mimochodem budiž ještě podotčeno, že obžalovaný v předchozím řízení, kde byl svědkyni do očí postaven, se žádnými námitkami proti její věrolomnosti se nevytasil, jednak, že svědkyně, co obžalovaný o ní tvrdí, popřela a průvodním řízením bylo osvědčeno, že obžalovaný liboval si v tom, lidí proti sobě štváti a posílati dopisy bezejmenné, takže u něho o pomluvu nijak nebylo zle. Co se týče svědka Josefa B., jest výsledky líčení a dokazování arcí zjištěno, že před činem se snažil, přivoditi v manželství obžalovaného klid a pokoj, obžalovaným, jeho sestrou a matkou kalený, že obžalovanému týráni manželky domlouval a jí se proti jeho surovostem zastával a že obžalovaným nešetrně byl odbyt. Svědek činil tak jako

otec zavražděné, jemu přirozeně záleželo na blahu dcery, klidu manželství a jest známo, že dobrý otec v těchto případech spolkně mnohé hořké slovo od zetě, aniž stal by se proto ještě jeho nepřítelem. Příkoří zeťovo osladí mu naděje, že se vše zase urovná a jeho dítě bude šťastným. Opak této životní zkušenosti v daném případě z okolností neplyne. Arcif stal by se svědek nepřítelem obžalovaného, kdyby tento byl vrahem jeho dcery. Toto nepřátelství však, jak porotním dvorem soudním správně do-
 líčeno, nespadlo by pod ustanovení § 170 č. 6 tr. ř. Svědek neměl zajisté zájmu na tom, by právě jeho zeť z pachatelství byl usvědčen, a neměl tudíž pohnutky k tomu, by k vůli usvědčení obžalovaného bral si něco na svědomí. Svědkovi jednalo se spíše o to, by skutečný pachatel byl vy-
 pátrán a došel zaslouženého trestu. Usvědčení obžalovaného z vraždy nebylo účelem, ovšem ale, stalo-li se, důvodem nepřátelského smýšlení. Jinak nemohl by ten, komu trestním činem ublíženo, býti vůbec, tedy ani tehdy vzat do přísahy, když věc udála se mezi čtyřma očima a jiných důkazů není.

Čís. 33.

Pro totožnost skutku, daného v obžalobu, se skutkem, o němž rozsudkem bylo uznáno (§ 267 tr. ř.), záleží na tom, zda obžalovací spis dle svého celého obsahu namířen jest právě tak, jako rozsudek, proti účasti obžalovaného na určitém příběhu neb určité události, z níž vzešel týž trestní výsledek.

Pro přečin předražování dle § 21 čís. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 261 ř. z. jest lhostejno, zda pachatel jednal v mezích svého živnostenského neb obchodního oprávnění, zda jednal na vlastní či cizí účet a zda zisk vymíněný za sprostředkování přesahoval meze v obchodě obvyklé.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1919, Kr. I 4/19).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Praze, jímž byli obžalovaní Otakar M. a Bedřich T. dle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin předražování dle § 21 čís. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 261 ř. z., zrušil rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, a to mimo jiné z těchto

důvodů:

Především dlužno odpověděti na procesuální námitku, kterou uplatňoval obhájce obžalovaného Bedřicha T. oproti vývodům zástupce generální prokuratury. Obhájce přednesl, že Bedřich T. byl obžalován pouze pro nákup citronů, nikoliv však pro sprostředkování nákupu, v kteréžto sprostředkovatelské činnosti spatřuje právě zástupce generální prokuratury trestnost jednání tohoto obžalovaného, že proto ohledně něho nemůže býti vyneser odsuzující rozsudek pro sprostředkování tedy pro čin, na který obžaloba nezněla ani původně, aniž byla naň za hlavního přeličení rozšířena. Námitka tato jest neoprávněna. Jest sice správné, že v tenoru obžaloby jest řeč pouze o nákupu citronů. Než předmětem obžaloby jest ve smyslu §§ 207 a 267 tr. ř. účast obžalova-